

Сергей Васильев-Борогонский

Оһуокай

Оһуо-оһуо оһуокай,
Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Оонньууларга көхтөрдөөх
Оһуокайга дыһөрэлээх,
Отутуттан анныкы,
Уоннаабыттан үрдүкү
Орто сүһүөх ыччаттар
Унаар сайын күлүмэр
Уопсай мустан тураммыт,
Омоһойбут үгэһинэн
Оһуокайдаан оонньуобун
Эллэй эһэбит үгэһинэн
Эһиэкэйдээн иһиэбин!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Уон иилээх-саһалаах
Улуу Ийэ дойдубут
Уйаргыаҕа дэһэннит
Оһуокайтан уурайыман!
Уйаргыабын иннигэр
Уулбат муустаах муоранан
Улаһалаах дэһэллэр!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Тоһус иилээх-саһалаах
Туруу бараан дойдубут
Доргуйуоҕа дэһэннит
Туораан, чугуйан туруман!
Доргуйуобун иннигэр
Туруу таас хайанан
Тулааһыннаах дэһэллэр!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Аһыс иилээх-саһалаах
Аан Ийэ дойдубут
Айгырыаҕа дэһэннит
Аһакайтан тэйимэн!
Айгырыабын иинигэр
Араат ньыгыл тааһынан
Акылааттаах дэһэллэр!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Сэттэ иилээх-саһалаах
Сибэтиэй Ийэ дойдубут
Синнэстиэбэ дэһэннит
Сэлэ иһиттэн тахсыман!
Синнэстиэбин иннигэр

Сибэкки ньүүссүн кырыһынан
Сигэриилээх дэһэллэр!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Этэрбэспит уллуна
Элэйиэбэ дэһэннит
Эһиэкэйтэн тэйимэн!
Элэйбитин иннигэр
Имиллиилээх тириинэн
Илиисэлиир эдьийбит
Этиэх икки ардыгар
Эргитээхтээн биэриэбэ!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Олооччубут уллуна
Ойуттуоҕа дэһэннит
Оһуокайтан уурайыман!
Ойуттубутун иннигэр
Оҕус көхсүн тириитинэн
Оппуруостуур эдьийбит
Омурҕан эрэ устатыгар
Уллара охсон биэриэбэ!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Тирэнсэбит тилэбэ
Тэһиттиэбэ дэһэннит
Тэйэн тумна хаамыман!
Тэһиттибитин иннигэр
Тингэһэбит тириитинэн
Тэрэпиэнэ эдьийбит
Чэйдиех икки ардыгар
Тигэ охсон биэриэбэ!
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Үстүүрүгэ салаалаах
Үкэр окко үктэнэн
Өрө көтөн иһиэбин!
Чээлэй-солко кырыстаах
Дьирбии буорга тирэнэн
Дьирэнкэйдээн биэриэбин!
Хорсун үлэ кыайыытынан
Хоһооммутун хонкунатан,
Ходьон үктээн иһиэбин!
Ыстаалларбыт тыаһынан
Ырыабытын лынгынатан
Ыллан үктээн биэриэбин !
Оһуо-оһуо оһуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Охсуолаатар уйарҕаабат
Улуу тумултан тирэнэн

Омуннаахтык ойуоѳун!
Тинилэхтээтэр ньиргийбэт
Тэхтир сиртэн тирэнэн
Тэтимнээхтик тэйиэѳин!
Оѳуокайбыт баалыгар
Оѳонньордуун кэллинэр,
Эһиэкэйбит энэригэр
Эмээхсинниин киирдинэр!
Оѳуо-оѳуо оѳуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Үнкүүлэрбит дьиэрэйэн
Үрэх ыалын үмүөрүттүн,
Тойуктарбыт дуораһыйан,
Толоон ыалын тоѳуоруттун!
Унаар сыһыы аайыттан
Уолаттарбыт муһуннунар,
Кырдал толоон аайыттан
Кыргыттарбыт кэллинэр!
Оѳуо-оѳуо оѳуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Хоһуйбут-эппит хоһооммуг
Хочо-толоон баһынан
Хобо курдук хонкунаатын!
Хабарѳабыт тойуга
Хатын чаран быһыһынан
Хамыс курдук ханкынаатын!
Кырыыппалаах куоласпыт
Кырдал толоон изнинэн
Кыталыктыы кынкынаатын!
Оѳуо-оѳуо оѳуокай, Эһиэ-эһиэ эһиэкэй!
Дьиэрэнкэйдээх оонньуубутун,
Дьэрэкээннээх ырыабытын
Торѳо-солко киистэлээх
Туруу, лөглөх күөх быраан
Чуумпуран туран иһиллээтин
Элиэнэлиир эбэкэбит
Эрэхэлиир долгунунан
Эѳэрдэлээн дьиримнээтин!
Күөрэгэйдиир чыычаахпыт
Күндээр халлаан урсунуттан
Көѳүлэхэн дьирилээтин!
Аламайкаан күннэрбит,
Аалыы көмүһүн сыралынан
Аччылаахтаан айхаллаатын!
Оѳуо-оѳуо оѳуокай,
Оѳуокайдыыр оѳуокай!
Эһиэ-эһиэ эһиэкэй,

Эһиэкэйдиир эһиэкэй!

Бүөтүр Тобуруокап

Оһуокайга ыһырыы

Иккиэйэхпит диэбэккэ,
Иннэн-туттан турбакка,
Эһэлээхэй эбэбит
Эркээйилээн кэбиспит
Эйэбитин элбэтэр,
Эгэйбитин дэлэтэр
Эһиэкэйдиир оонньууну
Энэриттэн ыһааһын,
Эргиппэхтээн барыаһын,
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!

Үһүөйэхпит диэбэккэ,
Үһсэргэнэ барбакка,
Өбүгэлэр үөскэппит,
Үйэлэргэ тэниппит
Үөрүүбүтүн үксэтэр,
Үчүгэйдиин үөрдүһэр
Үһкүү буолар оонньууну
Үһнэриттэн ыһааһа,
Өргөнүттэн харбыаһа,
Олохтоһон барыаһа,
Уруйунан аһааһа!
Оһуок-оһуок-оһуокай!

Бэгэччэги биэрдэххэ,
Бэһис киһи киириэбэ,
Оккумалы астааһа,
Оһуок киһи кэлиэбэ!
Сүүрбэ буола түһэрбит
Сөкүүндэлээх буолуоба,
Отут буолан тэйэрбит,
Утаппакка кэлиэбэ!
Хардыы аайы хангыаһыт,
Эргиир аайы элбиэхпит!

Ийэ курдук эйэбэс
Истин мичээр угуттаах,
Иһнэрбитин сылытар
Иһэн киирэр куйаастаах
Иһи күммүт барахсан
Эргичитэр көлүөһэ

Эргимтэтин батыһан,
Ирим-дьирим көмүс сап
Илиититтэн тутуһан,
Эдэр дьоннор мустуобун,
Эһиэкэйдии оонньообун!
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!
Оһуок-оһуок-оһуокай!

Кырыа бытык сэпсиирэй
Кырдьар сааспыт обургу
Кырыылартан кыһаһан
Кынчыатана тураахтаан
Кыыһырдыныый, баҕардар,
Кыһыппахтыы түһүөххэ,
Кыталыкка кыттыһан
Кыыралдыта дайыахха,
Кынкыначчы туойуохха!

Эмэхсийэр саастарбыт
Энкээriskэй эмээхсин
Элээмэтэ буолаахтаан,
Эһэрдэргэ кэлээхтээн,
Эһнээллээхтээн тураахтаан,
Эһдэппэккэ кэтиирин,
Эһиэлэннин баҕардар,
Элэк гына түһүөххэ —
Эрдэбэстии элээрэр,
Эһсэл түһэр эһиэкэй
Эгэлгэтин дьэргэтэ
Эккирэхэн иһиэххэ,
Этэн-тыынан биэриэххэ!

Уостан сүппэт уйгулаах,
Уҕараабат быйаннаах
Оппуотукай буордарга
Уллунуобу сыһыаран
Уобу-күүһү эбинэр
Уруккуттан үгэһи
Умнумуохха, доҕоттор,
Утах эбэн, уһатан,
Утумнуобун, оҕолор!

Күөстүү үллэр идэлээх
Көбүрэммэт илгэлээх
Күөхтэй ийэ кырыска

Көнөкөлүүр сотону
Көнгүлүттэн көччүтэн,
Күүһү-уоҕу эбинэр
Көлүөнэттэн үгэһи
Көтүүн умнар сатамат —
Көнтөс быалыы уһатан,
Көнчөк көҕөн саастарга,
Көнө улгум сылларга
Көрүлүөбүн, атастар,
Күлүөс ымыы ыччаттар!

Этэр кэҕэ уруйдаах,
Эргэ-дьэргэ оһуордаах,
Эгэлгэлээх эрэллээх,
Иннин биэрбэт эрчимнээх
Эдэр кыра саастарга
Эти-хааны элэтэр
Эриир үлэ кэнниттэн
Эйэҕэстэй дьүөгэлиин
Илиилэртэн ылсыһан,
Эйэргэһэ сыстыһан,
Эргийбэхтии хаамсарбыт
Энкиллэрдээх буолуо диэн
Эмиэ киммит эттэҕэй:
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!

Охсор улар оонньуулаах
Уолан оллук саастарга
Уоҕу-күүһү ахсатар
Уһун үлэ кэнниттэн
Уран-нарын дьүөгэлиин
Оккумалтан олуһан
Ойоҕостон даҕаһан,
Улдьаарбахтыы түһэрбит,
Ойон-көтөн тэйэрбит
Омсолордоох буолуо диэн
Одуулааччы ким кэлиэй!
Оһуок-оһуок-оһуокай!

Тулук кэрэ саастарга
Дьоллоох чааска тоҕооһон
Доҕоттору кытары
Тоҕонохтон ылсыһан,
Тутуһуунан туймуулаан,
Туойа-ыллыы түһэрбит

Чооруос тумсун да сажа
Туора көстүө баара дуо? —
Туһааннаахай кэмнэргэ
Туттар-хаптар күннэргэ
Дьулуур күүһүн күүркэтэн
Тулуйуоллоо буоллажа,
Дьобуһуктук даҕаны
Толкуйдана туруман,
Дьоруо сылгы туйажа
Тугун иһин аатырар,
Долгук-долгук үктэнэн,
Дьонно-сиэргэ хайжанар
Тоҕой сэлэ үнкүүнү
Туругурдан барабыт
Тоҕо кыаллыа суохтаабыт,
Толбонноохой, доҕоттор?!

Эһиэкэйгэ кыттыһар
Эдэр чэгийн ыччаттар
Эйбэстэй сүрэхпит
Истэриттэн үөскээбит
Иэйэр итии тылларбыт
Илгэ ардах буолаахтаан
Ийэкэлиир кырыска
Ингэн-өтөн киирээхтээн,
Ингин кэрэ сибэкки
Эриэккэхэ буолаахтаан,
Эбэрдэлии тыллыахтын,
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!

Оһуокайдаан ойуһар
Ойуоластай уолаттар,
Уран-нусхал кыргыттар
Уолуктарын уматар
Омун-төлөн сүрэхпит
Уһаарбахтаан таһаарар
Уруй тойук тыллара
Оппуотунай буордарга
Уйгу самыыр буолаахтаан,
Улам ингэн түһүөхтүн,
Оһуор-дьэргэл сибэкки
Уратытын тэнитэн
Уонча хонук устата
Ойуолаабыт да иһин
Ончу билэн да көрбөт

Уохтаах тэллэх от буолан
Унаарыйдын, доҕоттор!
Оһуок-оһуок-оһуокай!

Алаас ыалын оҕотун
Алакыылаан ылыабын,
Хонуу ыалын ыччатын
Хоруутаһан мунньуобун!
Көрдөөх ыччат барыта,
Көбөн кустуу көтөн кэл!
Ыллам ыччат барыта,
Ымыы буолан, дайан кэл!
Уһун бытык оҕонньор,
Одуулааччы буолума —
Уолан сааскын санаа да
Ойоҕоспор ойон киир!
Ойуолаһа көтөн бар!

Эбээчикээн эмээхсин,
Истэн эрэ турума,
Эдэр сааскын эргит да,
Энэрбиттэн иилсэ түс,
Эккирэхэн киирэн бар!

Хотоҕостуу холбонон,
Таастыганныы таныллан,
Оҕуруолуу тиһиллэн,
Оһуор курдук кэккэлээн,
Тулук үөрэ холоонноох
Нуоҕуспалыы хомуллан,
Кырбас бараан үөрүнүү
Кычыгырыы кыттыһан,
Кэрии тыалыы кэккэлээн,
Аараан тыалыын алтыһан,
Лабаалардыын тардыһан,
Мутуктардыын булсуһан,
Силистэрдиин силбэхэн,
Сэбирдэхтии симсигэн,
Түөлбэ күөлгэ дьүөрэлээх
Түрбүөн уорук түһүлгэ
Төрүттэннин, дьүөгэлэр,
Төгүрүйэ эргийдин!
Алаас киэнэ ханыылаах
Алгыстаахай түһүлгэ
Арылыннын, атастар,

Айаар-куйаар тэнийдин!

Хаампатахтар хаамтыннар,
Ойботохтор ойдуннар,
Дайбатахтар дайдыннар,
Көппөтөхтөр көттүннэр!
Көрү-нары күн бүгүн
Көнтөһүттэн тутаммыт,
Оройуттан харбааммыт
Уоскутары билбэккэ
Оонньоотохпут буолуохтун!
Оһуок-оһуок-оһуокай!
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!

Саҕалаабыт үнкүүбүт
Сап саҕаттан салҕанан
Сайдан бара туруохтун!
Төрүттэммит түһүлгэ
Түөн саҕаттан улаатан
Түөлбэ күөллүү кэниэхтин!
Этэн истэх аайытын
Эһсэн түһэр эһиэкэй
Иэнигийдин, эдэрдэр!
Ойон биэрдэх аайытын
Улам-улам уоһулар
Оонньоур-көтөр оһуокай
Олоһурдун, уолаттар!
Биэстээх харчы бэрбээкэй
Бэчээт үктээн бэйбэйдин,
Уоннаах харчы уллунах
Оһуор үктүү эргийдин!
Оһуок-оһуок-оһуокай!
Эһиэк-эһиэк-эһиэкэй!

Анна Канаева – Дьүрүскээнэ

Оһуохай

Кэккэлэстилэп
Күлүстүлэр
Кыргыггарбыт,
Күүтүстүлэр
Киирдилэр
Уолаттарбыт,
Тутустулар
Тардыстылар
Тарбахтартан,

Таарыстылар
Даѳастылар
Тонолохтон,
Бакыстылар
Бокустулар
Тобуктара,
Тэптилэр
Тэйдилэр
Тилэхтэрэ,
Кэпсээтэ
Күндүлээтэ
Күөмэйдээхтэрэ,
Оппостулар
Оностулар
Атыттара,
Дьиэрэттилэр
Дуораһыттылар
Доѳордоһон,
Көбүлээтилэр
Күндүлээтилэр
Күрэхтэһэн,
Эргийдэ
Дугуйда
Эһиэкэйбит,
Оргуйда
Ойутта

Оһуохайбыт.
Ол аата
Оѳолоор,
Дьоллоохпут
Ойор-көтөр
Доруобайбыт,
Тэйэр-тэбэр
Чэбдикпит,
Үнсүһэ-үнсүһэ
Үтүктүспэт,
Этиһэ-этиһэ
Этиллибэт,
Кыбылла-кыбылла
Көтүспэт:
Кыраһыабай да
Көстүүлээхпит,
Үтүөкэн да
Үнкүүлээхпит,

Эйэлээх да
Эргиирдээхпит,
Олустаах да
Оонньуулаахпыт,
Ойутар да
Оһуокайдаахпыт.